

HØYTIDSGUDSTJENESTE

1. påskedag

Fjellhamar kirke 27. mars 2016

Johannes 20,1-10

PREKEN

PÅSKEMORGEN

Tidlig om morgenen den første dagen i uken gikk Maria Magdalena til graven. Det var første mulighet siden Jesus ble lagt i graven i det sabbaten begynte fredag kl 18. Det var enda mørkt, men jeg ser for meg at nå greide hun ikke å vente lenger. Den tiden hun hadde sovet de to siste nettene hadde hun sovet urolig, og våknet mange ganger. Forvirret, fortvilet, tom. Det eneste hun tenkte på var å få gå til graven. Se han, stelle han med salver slik de pleide. Ta et siste farvel. Så hun gikk dit, til graven, den første dagen i uken allerede før det lysnet.

Men det var lyst nok til at hun så det. Det som endret alt, og ble starten på et nytt liv. Steinen var tatt bort. Graven var tom. Nå skjedde ting fort. Fra å vente og vri seg gjennom to netter og en uendelig lang sabbat, og tunge skritt til graven i mørket, løp Maria Magdalena. Hun løp fort i halvmørket. Så var det Peter og den andre disippelen som var Johannes, sin tur til å løpe. Også de løp fort i halvmørket. Johannes var raskest. Han kikket inn og så linklærne, men gikk ikke inn. Det var tross alt et gravkammer. Men Peter gikk inn når han kom. Han så linklærne og hodetørklet som lå sammenrullet for seg selv. Pent og rolig lagt sammen. Så gikk Johannes inn. Han så det samme og trodde. For frem til da hadde de ikke forstått det Skriften sier, og det som Jesus hadde fortalt dem, at han måtte stå opp fra de døde.

OPPSTANDELSEN – MISSION COMPLETED

Når Jesus forutsa sin død og oppstandelse sa han at menneskesønnen måtte lide mye. Det passer at det han måtte gjøre, det som må skje, er noe vanskelig, noe negativt. Han må lide mye, bli forkastet og slått i hjel. I vår tekst står det at han måtte stå opp fra de

døde. Som at han dessverre ikke kunne forbli død. Han måtte stå opp. Fordi døden på korset langfredag ville vært kraftløs uten oppstandelsen påskemorgen. Den endelige seieren lå i å bryte dødens makt, å stå opp fra de døde. Begge deler, langfredag og påskedag, måtte skje.

I Kolosserne hørte i lest om gjeldsbrevet mot oss som ble slettet ut og naglet til korset. Og om hvordan Jesus på korset kledde maktene og åndskreftene nakne og stilte dem fram til spott og spe da han viste seg som seierherre på korset. Djevelens prosjekt er nemlig å anklage oss, deg og meg. Han kan alt om gjeldsbrevet mot oss, alt vi i tanker, ord og gjerning har gjort i mot Guds gode vilje. I smått og stort. Han er godt forberedt, anklageren, og nådeløs. Og han bruker Guds eget ord for alt det er verdt. Gud er hellig, og ren. I hans nærvær kan ikke ondskap leve. Og Gud har selv sagt at syndens lønn er døden. Derfor krever han at Gud står ved sitt ord, og med gjeldsbrevet i hånden krever han at vi må gjøre opp for oss og sendes i døden og fortapelsen.

Langfredag naglet Jesus seg selv til korset, han ble gjeldsbrevet. Han tok straffen i all sin gru. Led, døde og betalte straffen. Djevelen står nå maktesløs igjen. Han kan anklage alt han greier, men til ingen nytte. Jesus har sonet straffen allerede. Han døde for våre og hele verdens synder. Gjeldsbrevet er slettet. Men hvis det stoppet der, var det uten hensikt. Synden hadde vunnet, vi og Jesus forble i døden, syndens lønn. Med oppstandelsen ble verket fullført, målet nådd: Dødens makt er brutt. Evig liv i Guds rike har brutt igjennom. Mission completed.

EN HENDELSE AV EN ANNEN VERDEN

Så står det til slutt: Disiplene gikk så hjem. De ante vel knapt hva som var i emning, hva dette skulle bety. Men kroppen fortalte at nå trenger vi ikke løpe mer. Et glimt inn i evigheten er åpnet og da har vi det ikke travelt. Dessuten må vi gå så sakte at vi får tid til å få med oss har skjedd. Vi må hjem å samle oss. På en eller annen måte fortelle de andre. Ja, dette må vel fortelles til alle. Men hva skal vi si?

Disiplene hadde gjennom tre år med Jesus stått målløse igjen mange ganger, hva skal vi tro og hva skal vi si? Helbredelser, brødunderet, gikk på vannet, stillet stormen. Men hva nå? De hadde sette Jesus vekke opp enkens sønn i Nain. Men da var Jesus sammen med dem, og var den som bar bevisbyrden. Nå var det Jesus som antakelig var blitt levende igjen, men han var ikke her. Disiplene selv må stå for det, bevise det.

Alle jeg har begravet er blitt i graven, meg bekjent. Tenk å påstå at en jeg har begravet er stått opp fra graven, men han viser seg bare av og til og så forsvinner han i løse luften igjen. Det som ikke kan skje, skal altså ha skjedd. Som innebærer at vår verden og virkelighet, har møtt en annen virkelighet. En virkelighet som ikke kan måles og veies som vår. En handling av en annen verden. Hvor denne andre verden gjennom Jesu oppstandelse har sprenget seg inn i vår verden som et lysglimt, en strime av lys og håp.

SÅ OG TRODDE

I den norske oversettelsen mister vi en nyanse i bruken av verbet se. Når Maria Magdalena ser at steinen er rullet bort, og når Johannes så linklærne når han kom først til graven, så er det ordet for å se i sin alminnelighet. Når Peter går inn i graven og så er det ordet for å se nøye og undersøke. Til slutt når Johannes går inn i graven og så og trodde, så er det ordet for å se i betydningen overbevisning, vite, forstå. Det de så i tre år med den tomme grav som kronen på verket, koblet sammen med Jesu ord og skriftens ord, skapte en tro. De så og trodde. En urokkelig og fryktesløs tro.

Det finnes ingen bevis for oppstandelsen og hva som skjedde når graven ble tom. Filmen ”Risen” som går på kino nå er spennende og godt laget om akkurat dette, og jeg anbefaler alle å se den. Men hør hva teologiprofessor Anders Runesson sier til VG om oppstandelsen:

Som historiker må jeg bare gi opp; selve oppstandelsen går ikke an å studere. Men det vi **kan** studere, er reaksjonene etter

oppstandelsen - og dra slutninger av dem. Disse «sosiale avtrykkene» etter oppstandelsen er formidable: Menneskene i Jesus-bevegelsen ble overbevist om at deres tilsynelatende definitive nederlag gjennom henrettelsen av deres leder, Jesus, var snudd til en overveldende seier. De ble radikalt forandret og får et brennende og fryktesløst mot til å stå frem med sitt budskap.

– *Overraskende?*

– Totalt! Og heller ikke rasjonelt; de må ha visst at de utsatte seg for livsfare. Vi vet at både før og etter Jesus var det et antall ulike figurer som proklamerte seg som Messias og ledet ulike opprørske grupper. Ikke bare ble alle disse «messiasene» henrettet, også deres tilhengere ble konsekvent drept.

– Jesus-bevegelsen var den eneste som ikke bare overlevde, men som vokste raskt – og i dag er verdens største religion. Vi kan trygt snakke om påsken som uken som forandret historien, sier professor Anders Runesson.

Så stor kraft, troverdighet og bæreevne har denne troen og det disse disiplene fortalte hatt at vi er

samlet her langt borte vekk i nord i dag, og alle andre søndager for å ta del i denne troen. Troen på at Jesus lever. Mange av oss kan fortelle om at vi er grepet av noe mer. Det er ikke bare en fortelling om noe som en gang skjedde. Det er noe vi selv har erfart. At vi har møtt han i vårt indre menneske, i bønn, i lovsang, i bibelens fortellinger, i fellesskapet sammen med andre som tror. Jeg har selv vært fasinert og begeistret for Jesus siden jeg var en liten gutt. For hvordan han møtte mennesker så raust, omsorgsfullt, så klokt, med sannhet og nåde på en gang. Jeg vil ligne han, og preges av han. Og det ønsker jeg for deg og alle. Det hadde blitt en annen verden, det!

Jeg er evig takknemlig for evangeliet om Guds kjærlighet og nåde til meg, og for at Jesus brakte det til oss med sitt liv som offer. Og hvordan han kan håp til livet mitt når jeg kjempet med blodkraft. Vi samles her fordi vi trassig tror at Jesus lever. At han er her midt i blant oss. Han ser oss, hører våre bønner. Han betyr en forskjellig i våre liv. Han er en kraft til tro, håp og kjærlighet som forandrer alt. Vi er ikke alene uten håp i dødens verden. For i troen på Jesus er vi døpt til å stå opp sammen med

han til et evig liv. Alle dødeoppvekkelser til nå har vært gjenopplivelser. Enkens sønn i Nain som Jesus gjorde levende, døde noen år senere. Når jeg fikk nytt blod og ble helbredet av leukemi for fem år siden, fikk jeg livet i gave igjen. Men i kategorien gjenopplivelse. Døden er bare utsatt. Jeg fikk noen år ekstra som bonus. Oppstandelsen forteller om noe helt nytt. Vi vekkes til et liv uten død. Forstå det den som kan. Nei, se og tro det den som kan. Se nøye og undersøk skriftene. Se og søk med ditt indre øye og i ditt hjerte etter Jesus så du kan bli overbevist og forstå så langt det er mulig. Se og tro at Jesus er oppstått fra de døde og lever i dag, midt i blant oss.